

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL MEDIULUI ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE

PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU 2007-2013

RAPORTUL ANUAL DE IMPLEMENTARE 2007

30 IUNIE 2008

CUPRINS

1 – IDENTIFICARE	6
2. PREZENTARE GENERALĂ A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL	7
2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESEROR ÎNREGISTRATE	7
Informații privind evoluția fizică a Programului Operațional Sectorial “Mediu”	10
Informații financiare	11
Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii.....	11
Analiză calitativă.....	12
2.2. INFORMAȚII PRIVIND CONFORMITATEA CU DREPTUL COMUNITAR.	16
2.3. PROBLEME IMPORTANTE ÎNREGISTRATE ȘI MĂSURILE ADOPTATE PENTRU REZOLVAREA LOR	17
2.4. MODIFICĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL (.....	18
2.5. MODIFICĂRI IMPORTANTE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 57 DIN REGULAMENTUL CE NR. 1083/2006	19
2.6. COMPLEMENTARITATEA CU ALTE INSTRUMENTE.....	19
2.7. MECANISMUL DE MONITORIZARE.....	21
Sistemul de monitorizare	21
Comitetul de Monitorizare pentru POS Mediu	Error! Bookmark not defined.
Evaluare	25
3 – IMPLEMENTAREA POS MEDIU PE PRIORITĂȚI.....	27
3.1. AXA PRIORITARĂ 1: EXTINDEREA ȘI MODERNIZAREA SISTEMELOR DE APĂ/APĂ UZATĂ	27
3.1.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	27
3.1.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	29
3.2. AXA PRIORITARĂ 2: DEZVOLTAREA SISTEMELOR DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR ȘI REABILITAREA SITURILOR ISTORICE CONTAMINATE	30
3.2.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	30
3.2.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	31
3.3. AXA PRIORITARĂ 3: REDUCEREA POLUĂRII ȘI A EFECTELOR SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE PRIN REABILITAREA SISTEMELOR DE ÎNCĂLZIRE URBANĂ, PENTRU ATINGEREA ȚINTELOR DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ÎN LOCALITĂȚILE CELE MAI AFECTATE DE POLUARE.....	33

3.3.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	33
3.3.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	34
3.4. AXA PRIORITARĂ 4: IMPLEMENTAREA SISTEMELOR ADECVATE DE MANAGEMENT PENTRU PROTECȚIA NATURII.....	34
3.4.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	34
3.4.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	35
3.5. AXA PRIORITARĂ 5: IMPLEMENTAREA INFRASTRUCTURII ADECVATE DE PREVENIRE A RISCURILOR NATURALE ÎN ZONELE CELE MAI EXPUSE LA RISC	36
3.5.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	36
3.5.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	37
3.6. AXA PRIORITARĂ 6: ASISTENȚĂ TEHNICĂ.....	37
3.6.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	37
3.6.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor....	39
4. PROGRAME FSE: Coerență și concentrare	39
5. PROIECTE MAJORE FC/FEDR	39
6.ASISTENȚĂ TEHNICĂ.....	40
7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE	42

Abrevieri

ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
ALPM	Agenție Locală de Protecția Mediului
AM	Autoritate de Management
ANAR	Administrația Națională “Apele Române”
ANPM	Agenția Națională de Protecția Mediului
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
AP	Axă prioritară
ARPM	Agenția Regională de Protecția Mediului
AT	Asistență Tehnică
BAT	Cele mai Bune Tehnici Disponibile
CE	Comisia Europeană
CM	Comitetul de Monitorizare
CSP	Comitetul de Selecție a Proiectelor
DMI	Domeniu Major de Intervenție
EUR	Euro
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
IMA	Instalații Mari de Ardere
ISPA	Instrument Structural de Pre-Aderare
JASPERS	Asistență Comună pentru Sprijinirea de Proiecte în Regiunile Europene
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MDLPL	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței
MEF	Ministerul Economiei și Finanțelor
MIRA	Ministerul Internelor și Reformei Administrative
MMDD	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
OI	Organism Intermediar
ONG	Organizație Non-Guvernamentală

PE	Populație Echivalentă
PND	Plan Național de Dezvoltare
PO	Program Operațional
POS Mediu	Programul Operațional Sectorial Mediu
RAI	Raport Anual de Implementare
UE	Uniunea Europeană

1 – IDENTIFICARE

PROGRAM OPERAȚIONAL	Obiectiv în cauză: Convergență
	Zonă eligibilă în cauză: România – 8 regiuni de dezvoltare
	Perioada de programare: 2007-2013
	Numărul programului: CCI No: 2007RO161PO004
	Titlul Programului: Programul Operațional Sectorial Mediu
RAPORT ANUAL DE IMPLEMENTARE	Anul care face obiectul raportării: 2007
	Data aprobării Raportului Anual de către Comitetul de Monitorizare: ZZ/LL/AA

2. PREZENTARE GENERALĂ A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL

Elaborarea Programului Operațional Sectorial Mediu

Pregătirea Programului Operațional Sectorial Mediu a făcut parte dintr-o politică națională de amploare care a început din perioada de preaderare la Uniunea Europeană și a inclus câteva elemente esențiale:

- Actualizarea strategiilor sau planurilor naționale sectoriale de mediu (în special în sectorul de apă și sectorul de management al deșeurilor) astfel încât să integreze angajamentele rezultate din Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană
- Crearea cadrului legal pentru regionalizarea serviciilor publice de apă și de mediu în scopul eficientizării acestor servicii (prin optimizarea resurselor și utilizarea economiilor la scară) în paralel cu implementarea unor programe de îmbunătățire a performanței financiare și operaționale a utilităților
- Dezvoltarea capacității administrative a autorităților locale de a implementa proiecte cu finanțare internațională, de a organiza sisteme eficiente de management al serviciilor publice în context regional, de a planifica investițiile necesare pe termen lung, de a monitoriza performanța serviciilor publice
- Dezvoltarea unui portofoliu solid de proiecte de mediu mature care să permită finanțarea și implementarea lor
- Descentralizarea sistemelor de management și control a programelor de mediu

Procesul de elaborare a Programului Operațional Sectorial “Mediu” a demarat în anul 2005 după finalizarea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană și aprobarea Planului Național de Dezvoltare pentru perioada 2007-2013. Elaborarea programului a fost realizată într-un cadru partenerial larg, la nivel național, regional, local – proces de consultare cu alte ministere, instituții, institute de cercetare, asociații profesionale, ONG-uri și alți factori implicați. Comisia Europeană a fost consultată, de asemenea, pe parcursul elaborării POS Mediu.

În al doilea semestru al anului 2006 a avut loc evaluarea ex-ante, inclusiv evaluarea strategică de mediu a programului. Dezbaterile publice pentru POS Mediu și a Raportului de Mediu a avut loc în luna ianuarie 2007.

În data de 31 ianuarie 2007, autoritățile române au transmis oficial POS Mediu la Comisia Europeană. Documentul a luat în considerare Documentul de Poziție al CE din data de 13 decembrie 2006, care a fost transmis autorităților române ca urmare a consultării informale, precum și recomandările făcute în urma procesului de evaluare ex-ante, respectiv comentariile primite din partea publicului interesat pe parcursul procesului de Evaluare Strategică de Mediu.

În luna februarie 2007 au avut loc negocieri cu reprezentanții Comisiei Europene care au fost urmate de revizuirea POS Mediu și transmiterea acestuia la Comisia Europeană la sfârșitul lunii mai 2007.

POS Mediu a fost aprobat de către Comisia Europeană în data de 11 iulie 2007.

Strategia POS Mediu

Strategia globală a POS Mediu, în acord cu Politica de Coeziune și cu CNSR, vizează reducerea disparităților existente între România și UE în ceea ce privește standardele și serviciile de mediu. Strategia se bazează pe câteva priorități menite să maximizeze impactul Fondurilor Structurale și de Coeziune la nivel regional. În acest scop, coordonarea fondurilor UE și a celor naționale într-o manieră complementară joacă un rol esențial în atingerea obiectivelor de mediu.

În vederea îndeplinirii obiectivului său global - îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu - strategia generală a POS Mediu este elaborată astfel încât să răspundă următoarelor trei direcții strategice principale:

- **Îmbunătățirea accesului la utilitățile publice în România și sprijinirea condițiilor de dezvoltare economică în regiuni:**

În acest sens, cea mai importantă parte din POS Mediu prevede sprijin pentru îmbunătățirea sistemelor integrate de apă și de management al deșeurilor, printr-o abordare regională (axele prioritare 1 și 2) care va genera rezultate importante la sfârșitul perioadei de programare (este estimată o populație beneficiară de peste 10 mil.). Aceste priorități vor avea, de asemenea, o contribuție importantă în conformarea cu aquis-ul UE relevant în sectorul de mediu, căruia îi revin cele mai costisitoare investiții (estimate la aproximativ 29 miliarde Euro până în 2018).

- **Îmbunătățirea protecției mediului ca o condiție obligatorie în vederea dezvoltării durabile.**

În acest sens, POS se va concentra, pe de o parte, pe prevenirea poluării și a deteriorării biodiversității (în particular pe Axele prioritare 2, 4 și 5). Pe de altă parte, POS va aborda reducerea poluării mediului în zonele cele mai vulnerabile (încălzire urbană – axa prioritară 3, prevenirea riscurilor naturale – axa prioritară 5) ca parte a strategiilor de investiții pe termen-lung (după anul 2013).

- **Întărirea capacității instituționale și de guvernare, având ca scop dezvoltarea unei structuri de management eficiente pentru serviciile de mediu**

POS Mediu se adresează cerințelor pentru o mai bună calitate și eficiență în sectorul public, aspect esențial pentru stimularea reformelor și pentru o bună guvernare în sectorul de mediu. Se estimează astfel îmbunătățirea calității procesului de elaborare a politicilor publice în domeniul mediului, aceasta contribuind nu numai la îmbunătățirea implementării politicii de coeziune a UE, ci, de asemenea, va spori performanța economică în ansamblu.

În acest context, strategia POS Mediu pentru 2007-2013 se concentrează pe investiții și servicii publice în sectorul de apă și de mediu, acestea contribuind la îmbunătățirea calității mediului în ansamblu, dar și la îmbunătățirea standardelor de viață pentru aprox. 10 milioane de cetățeni ai UE din regiunile mai puțin dezvoltate, pentru o dezvoltare durabilă. Infrastructura și serviciile de bază vizează, de asemenea, dezvoltarea economiei regionale și locale, crearea unui cadru propice pentru mediul de afaceri și pentru exploatarea oportunităților acordate de Piața Europeană. Dezvoltarea infrastructurii de apă și de mediu va duce, de asemenea la creșterea potențialului pentru noi locuri de muncă (construcții, servicii, IMM-uri, etc.) și va reduce migrarea forței de muncă, oferind astfel populației posibilități de a-și dezvolta afaceri sau de a atrage alți investitori și prin folosirea avantajelor locale competitive (resurse mai ieftine, zone naturale valoroase, etc.).

Experiențe și lecții învățate

În procesul de pregătire și implementare a proiectelor și programelor de pre-aderare (ISPA și PHARE) precum și în etapa de programare a POS Mediu, MMDD a acumulat o experiență semnificativă, experiență ce s-a dovedit utilă în procesul de organizare a sistemului de management și control pentru POS Mediu, în elaborarea procedurilor și ghidurilor aferente programului, în asigurarea unui portofoliu de proiecte consistent. Lecțiile învățate, pozitive și negative, au fost diseminate la nivelul tuturor structurilor de implementare a POS Mediu.

În faza de programare, Autoritatea de Management a acordat o importanță deosebită consultării reale a tuturor actorilor relevanți și implicarea acestora în procesul de decizie în toate etapele de elaborare și pregătire a POS Mediu. Dacă fazele incipiente ale programării au vizat consultări și negocieri în scopul identificării și definirii axelor prioritare de finanțare, ulterior a apărut nevoia consultării pentru a facilita înțelegerea și acceptarea programului, pentru impulsivarea restructurării cadrului legal necesar susținerii operațiunilor POS Mediu, precum și pentru a sublinia importanța actualizării strategiilor sectoriale de mediu și importanța armonizării procedurilor naționale cu cele comunitare.

Înțelegerea contextului mai larg al POS Mediu în cadrul politicilor orizontale și sectoriale relevante ale UE, o bună planificare a activităților în perioada de programare, anticiparea și atitudinea proactivă în generarea modificărilor legale, instituționale și procedurale necesare pentru implementarea POS Mediu - toate acestea au fost puse în aplicare ca urmare a experienței acumulate în elaborarea programelor și strategiilor de preaderare.

În mod particular, regionalizarea sistemelor de management pentru apă și mediu, pilonul central al strategiei POS Mediu, a reprezentat o provocare. Decizia de regionalizare implică o perioadă de timp necesară autorităților locale pentru a se asocia în scopul organizării sistemelor de management de mediu la nivel regional, sisteme create pe principii de eficiență economică și dezvoltare durabilă. În aplicarea strategiei de regionalizare, AM a avut în vedere o serie de circumstanțe realiste care vizează, între altele, implicațiile economice, impactul social și contextul politic.

- O serie de lecții învățate din implementarea programelor de preaderare (ISPA, Phare) s-au dovedit deosebit de utile și în pregătirea unui important portofoliu de proiecte de mediu care vizează finanțarea din SOP Mediu. Cele mai importante asemenea lecții sunt prezentate sintetic în continuare: Planificarea pe termen lung a investițiilor este esențială și trebuie să țină seama de principiul dezvoltării durabile; de nevoia de etapizare și prioritizare a investițiilor pe baza unor criterii transparente; de corelarea cu alte programe din regiune în scopul maximizării rezultatelor.
- O bună pregătire a proiectelor este un proces de durată, mai ales în cazul proiectelor de infrastructură; eventualele omisiuni sau erori în faza de pregătire a proiectelor se „plătesc” în faza de implementare.
- Cofinanțarea trebuie să facă parte din pregătirea proiectului și să se asigure ca soluție de sistem, și nu proiect cu proiect.
- Mecanismul instituțional de implementare a proiectelor trebuie să fie clar; se impune definirea clară a rolului și responsabilităților diferiților actori din sistem.

2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESSELOR ÎNREGISTRATE

Programul Operațional Sectorial “Mediu” a fost aprobat și a devenit operațional în data de 11 iulie 2007. Având în vedere perioada de raportare relativ scurtă, progresul fizic înregistrat în implementarea operațiunilor din cadrul POS Mediu este oarecum limitat. În 2007, principalele activități au fost: asistență în vederea pregătirii proiectelor, monitorizarea pregătirii proiectelor majore ce vor fi supuse aprobării în perioada 2007-2009, lansarea primei sesiuni de oferte pentru proiecte mici (protecția naturii), activități semnificative privind informarea, consultarea, comunicarea și publicitatea; activități de instruire pentru AM și OI POS Mediu.

Informații privind evoluția fizică a Programului Operațional Sectorial “Mediu”

În tabelul următor sunt prezentate obiectivele strategice ale POS Mediu. Din cauza complexității programului, definirea unor indicatori la nivel de program este oarecum dificilă. O defalcare mai detaliată a indicatorilor este prezentată pe priorități, în Secțiunea 3 a acestui raport. Pe parcursul implementării programului, AM POS Mediu va prezenta Comisiei Europene informații privind progresul înregistrat în următoarele Rapoarte Anuale de Implementare.

Indicatori	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
<i>Indicatori – obiectivele programului</i>										
Populația beneficiară	800000 *									10 mil.
Numărul localităților beneficiare	23*									300
Numărul sistemelor regionale nou create în vederea îmbunătățirii serviciilor de apă și mediu	8*									60

*Populația beneficiară estimată a primelor 4 proiecte majore în sectorul de apă finalizate în 2007 și transmise la Comisia Europeană spre aprobare. (Notă: Aceste proiecte au fost aprobate până la data acestui raport)

Menționăm pentru edificare alți indicatori legați de activitățile pregătitoare desfășurate în 2007, și anume:

- Sesiuni de instruire: 50
- Personal instruit: - personal AM - 280; personal OI-uri – 330
- Evenimente POS (seminarii, mese rotunde, conferințe etc) – 100
- Ghiduri elaborate – 7
- Proiecte majore în pregătire – 65
- Valoarea estimată a proiectelor majore în pregătire – 3 miliarde Euro
- Proiecte aprobate de către AM – 4
- Proceduri de achiziție publică lansate (Anunț de intenție) – 15
- Dosare de licitație în pregătire - 8

Informații financiare

Axele prioritare, pe surse de finanțare (EUR)

	Cheltuieli efectuate de beneficiari, incluse în cererile de plată adresate AM	Contribuția publică corespunzătoare	Cheltuieli private	Cheltuieli efectuate de organismul responsabil cu execuția plăților către beneficiari	Plăți totale primite de la Comisie
Axa Prioritară 1 “Extinderea /modernizarea sistemelor de apă/apă uzată” (FC)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
- din care cheltuieli de tip FSE	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Axa Prioritară 2 “Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric” (FEDR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
- din care cheltuieli de tip FSE	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Axa Prioritară 3 “Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare” (FC)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
- din care cheltuieli de tip FSE	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Axa Prioritară 4 “Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii” (FEDR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
- din care cheltuieli din de tip FSE	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
- Axa Prioritară 5 “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc” (FC)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
- din care cheltuieli de tip FSE	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Axa Prioritară 6 “Asistență tehnică” (FEDR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
- din care cheltuieli de tip FSE	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Total general	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii

În viitoarele Rapoarte Anuale de Implementare, aceste tabele vor prezenta informații în conformitate cu Partea C a Anexei II a Regulamentului CE nr. 1828/2006.

Informații actualizate privind sumele cheltuite pe categorii de cheltuieli

Dimensiunea	Dimensiunea	Dimensiunea	Dimensiunea	Dimensiunea	Valoare*	Din care
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	----------	----------

1 Tema prioritară	2 Formă de finanțare	3 Tipul Teritoriului	4 Activitate economică	5 Locație	(EUR)	contribuția statului membru
					0	
					0	
					0	
					0	
					0	
					0	
					0	
					0	
					0	
					0	
					0	
					0	
Total					0	

* Sumele menționate mai sus se referă la temele prezentate în prima coloană.

Finanțare pe grupuri țintă

n/a

Finanțare rambursată sau reutilizată

n/a în 2007

Având în vedere că implementarea efectivă a proiectelor de investiții nu a început încă și nu au fost făcute plăți până în prezent, nu există sume rambursate sau reutilizate.

Analiză calitativă

1. Principalele activități desfășurate în 2007 cu scopul lansării primelor operațiuni POS Mediu au inclus:

- Elaborarea Documentului Cadru de Implementare a POS Mediu, care detaliază prevederile POS în principal în ce privește cheltuielile eligibile, indicatorii de monitorizare, alocarea financiară etc.
- Elaborarea cadrului legal privind cheltuielile eligibile prin POS, aprobat printr-un ordin comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și al ministrului economiei și finanțelor.
- Sprijin în pregătirea și implementarea proiectelor:
 - Ghid privind pregătirea proiectelor majore (pentru a fi folosit de beneficiari și consultanții implicați în pregătirea proiectelor)
 - Ghid pentru beneficiari privind regulile de implementare a proiectelor,
 - Ghid pentru pregătirea proiectelor la scară mică, proceduri vizând desfășurarea activității AM și OI în implementarea POS Mediu,
 - Pregătirea formatelor-cadru (template) și modelelor pentru documentele legale și instituționale în vederea sprijinirii beneficiarilor proiectelor majore în finalizarea procesului de regionalizare (condiție de finanțare POS),
 - „Lecții învățate”, linii directoare având ca scop sprijinirea personalului POS și a potențialilor beneficiari în gestionarea proiectelor de infrastructură
- Monitorizarea pregătirii a aproximativ 65 de proiecte majore privind Axele Prioritare 1 (apă), 2 (deșeuri), 3 (termoficare), 5 (riscul de inundații), pentru a fi aprobate în perioada 2007-2009. Se estimează că aceste proiecte vor duce la angajarea, până la finalul anului 2009, a tuturor fondurilor alocate pentru Axa Prioritară 1 (2.78 miliarde Euro), peste 50% din fondurile alocate pentru Axa Prioritară 2 (aproximativ 0.9 miliarde Euro), dar și a unei părți importante din fondurile prevăzute pentru Axele Prioritare 3 și 5. Proiectele pentru AP 1 și 2 – majoritatea proiectelor majore – prezintă o distribuție echilibrată a fondurilor între regiunile țării.
- Transmiterea către Comisia Europeană, pentru evaluare și aprobare, a 4 proiecte majore de infrastructură de apă (Axa Prioritară 1), cu o valoare totală a investiției de aproximativ 450 milioane Euro. (Notă: proiectele au fost aprobate la data prezentării acestui raport)
- Finalizarea sistemelor regionale de management având ca scop îmbunătățirea serviciilor de apă, criteriu major de eligibilitate pentru finanțare POS (Axa Prioritară 1), în 10 județe
- Lansarea primei cereri de propuneri de proiecte în cadrul Axei Prioritare 4 – „Implementarea sistemelor de management pentru protecția naturii”. 48 de aplicații au fost depuse pentru evaluare până la data de 15 decembrie 2007.
- Activități semnificative de informare, consultare, comunicare și publicitate inițiate în vederea informării sau discutării cu părțile interesate din România a oportunităților de finanțare oferite de POS și a cerințelor obligatorii pentru accesarea fondurilor - peste 100 de evenimente (seminarii, mese rotunde, conferințe, etc.) organizate sau la care au participat AM și OI; corespondență cu toți potențialii beneficiari ai POS Mediu; mai multe conferințe de presă și peste 30 de comunicări cu mass-media; web site-uri dedicate în fiecare din cele 8 regiuni ale României, gestionate de OI-uri, etc.
- Activități intensive de instruire privind Fondurile Structurale și de Coeziune organizate pentru personalul AM și OI, dar și seminarii specifice pentru potențialii beneficiari.

2. Principalele activități desfășurate în 2007 cu scopul completării cadrului instituțional de implementare POS Mediu au inclus:

- Completarea personalului necesar implementării programului – 120 de angajați la nivelul AM și alți 168 de angajați pentru cele 8 OI (un OI pe regiune)
- Înființarea și organizarea Secretariatului Comitetului de Monitorizare POS Mediu.
- Înființarea Comitetului de Monitorizare POS Mediu. Componenta CM a fost aprobată prin Ordin de Ministru, iar actul constitutiv și regulamentul cadru de funcționare au fost aprobate prin HG nr. 834/2007. Stabilirea membrilor s-a realizat ținându-se seama atât de factorii interesați, care au participat la reuniunile de consultare privind POS Mediu, în perioada de elaborare a acestuia (de la autorități centrale la ONG-uri de mediu), cât și de principiul egalității de șanse. Trebuie amintit, în acest context, că reprezentantul ONG-urilor de mediu a fost desemnat de către acestea în urma unei sesiuni de vot.
- Stabilirea și consolidarea sistemului de management și control pentru POS Mediu, conform Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006, elaborarea și implementarea procedurilor de desfășurare a activității în cadrul AM și OI
- Sistemul de management și control include Acordul de Delegare a responsabilităților către OI-uri, precum și documente/protocoale de colaborare cu ANRMAP, UCVAP, Ministerul Agriculturii etc.

Agenda Lisabona

Contribuția POS Mediu la prioritățile Strategiei Lisabona revizuite se evidențiază prin dezvoltarea de proiecte care au în vedere următoarele aspecte:

- *Stimularea potențialului de creștere economică și dezvoltare a regiunilor prin investiții în zonele urbane și rurale promovând o abordare integrată la nivel regional.* Se previzionează, astfel, dezvoltarea mediului de afaceri în zone considerate poli de creștere, prin asigurarea infrastructurii pentru serviciile de apă, canalizare și termoficare, precum și prin conservarea patrimoniului natural.
- *Susținerea implementării unor strategii coerente pe termen mediu și lung în domeniul mediului,* prin aplicarea unui program major de investiții pe șapte ani, ca bază pentru o dezvoltare durabilă pe termen lung.
- *Mobilizarea unor resurse adiționale.* Activitățile susținute de POS Mediu completează resursele naționale publice și private, venind în întâmpinarea strategiilor de dezvoltare naționale și regionale.
- *Buna guvernare și sisteme inovative de management.* Prioritățile POS Mediu sunt concepute pentru a sprijini creșterea capacității de management în domeniul protecției mediului, pentru a încuraja o practică a evaluării proiectelor și programelor, pentru a crește transparența în procesul decizional și cooperarea la nivel regional, pentru a încuraja cooperarea în evaluarea efectului asupra mediului a POS Mediu și în schimbul de bune practici în folosirea indicatorilor de performanță pentru prioritizarea măsurilor la nivel regional.

Toate cele 65 de proiecte majore aflate în pregătire vor contribui la respectarea priorităților și obiectivelor menționate mai sus. Având în vedere că acestea vor atrage peste 80% din fondurile disponibile prin POS Mediu, ne așteptăm ca acestea să aibă un impact real la sfârșitul perioadei de programare.

- *Investirea în proiecte relevante pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice*

Acest aspect este relevant mai ales pentru Axa Prioritară 3, care vizează poluarea cauzată de sistemele de termoficare urbană în localitățile cele mai afectate de poluare. Deși fondurile alocate prin această Prioritate ar putea fi percepute ca fiind minore (aproximativ 460 milioane de euro incluzând contribuția națională), scopul acestei AP este de a dezvolta proiecte pilot, soluțiile fiind apoi aplicate și altor municipalități.

- *Promovarea investițiilor care au ca scop îmbunătățirea eficienței energetice.*

Acest aspect este relevant cu precădere pentru Axa Prioritară 3 (termoficare), dar și pentru Axele Prioritare 1 (infrastructură de apă) și 2 (managementul deșeurilor), obiectivele de infrastructură urmărind îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea pierderilor, etc.

Principiul parteneriatului

AM a acordat o importanță deosebită dezvoltării unui parteneriat strâns cu toți factorii cheie interesați, încă din primele etape ale elaborării POS. MMDD a identificat partenerii relevanți pentru procesul de consultare și decizie pentru Programul Operațional Sectorial Mediu. Astfel, următorii parteneri au fost identificați și implicați în procesul de consultare și decizie:

- Comisia Europeană;
- Instituții ale administrației publice centrale cu responsabilități în gestionarea instrumentelor structurale;
- Instituții subordonate sau în coordonarea MMDD (ANPM, APM și ARPM);
- Autorități locale, operatori economici, ONG-uri de mediu, administrațiile naționale ale parcurilor naturale;
- Institute de cercetare în domeniul mediului (Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului București, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Institutul de Cercetări Pedagogice și Agrochimice, Institutul Național „Delta Dunării” Tulcea), domeniul academic (Academia Română, Universitatea București, Universitatea de Construcții București), asociații profesionale și patronate (Asociația Română a Apei, Asociația Română pentru Ambalaje și Mediu, ECOROM, REMAT);
- Comisia Națională pentru Reciclare; Regia Națională a Pădurilor;
- Sindicatele și patronatele etc.

În timpul elaborării POS Mediu, AM a consultat toți partenerii menționați mai sus. Reuniunile consultative au fost organizate la nivel sectorial pentru infrastructura de apă, managementul deșeurilor, conservarea biodiversității, domeniul energetic, domeniile identificate de MMDD și partenerii săi ca fiind prioritare pentru perioada de programare.

S-au desfășurat, de asemenea, consultări la nivelul fiecărei regiuni prin intermediul Organismelor Intermediare, organizându-se reuniuni la care au participat autorități locale (primării, prefecturi, consilii județene și locale, direcții de management al apei), ONG-uri de mediu locale, Agenții de Dezvoltare Regională și Agenții Locale pentru Protecția Mediului.

MMDD a participat, de asemenea, la o campanie amplă de informare organizată de Ministerul Economiei și Finanțelor la nivel local, în fiecare din cele 8 regiuni ale României – Caravana

Fondurilor Structurale și de Coeziune 2007, unde au fost prezentate și supuse analizei publice prioritățile de mediu din cadrul programului operațional.

Partenerii relevanți identificați și consultați în perioada de elaborare a POS Mediu au fost invitați de Autoritatea de Management să nominalizeze reprezentanți în Comitetul de Monitorizare POS Mediu.

În plus, acești parteneri au fost implicați în elaborarea Ghidurilor Solicitantului, contribuțiile lor fiind luate în considerare în întocmirea documentelor finale.

În realizarea procesului de regionalizare, care este forța motrică a majorității operațiunilor POS, a fost luată în considerare opinia partenerilor relevanți.

Această consultare este în desfășurare, fiind un proces permanent care va continua pe parcursul perioadei de implementare a programului.

În concluzie, implicarea din timp a factorilor relevanți în procesul de consultare și luare a deciziilor s-a dovedit o experiență utilă. În același timp, AM a acordat o atenție deosebită calității proceselor de consultare și negociere cu considerarea următoarelor aspecte: ascultarea „activă” a opiniilor partenerilor, înțelegerea altor considerații relevante pentru program, analiza atentă a implicațiilor legale ale programului, transmiterea de mesaje, argumente și instrucțiuni clare, pregătire de documente pentru discuție etc.

2.2. INFORMAȚII PRIVIND CONFORMITATEA CU DREPTUL COMUNITAR

Potrivit Capitolului IV – principii ale Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006, Autoritățile de Management se asigură că operațiunile finanțate din instrumentele structurale respectă legislația comunitară și națională, respectiv normele privind acordarea contractelor, protecția mediului, promovarea egalității de șanse și regulile privind competiția.

Autoritatea de Management pentru POS Mediu a subliniat necesitatea respectării regulamentelor și principiilor europene în mai multe documente de referință. Astfel, Ghidurile Solicitanților includ informații detaliate și cerințele ce trebuie respectate privind achizițiile publice, egalitatea de șanse, dezvoltarea durabilă, ajutorul de stat. De asemenea, criteriile de eligibilitate pentru toate operațiunile POS includ obligația de conformare cu legislația și principiile europene, evidențiată prin angajamente ale solicitantului, depuse odată cu aplicația pentru finanțare comunitară.

Legea achizițiilor publice din România este armonizată cu directivele CE. Operațiunile finanțate în cadrul POS se implementează cu respectarea normelor legale în domeniul achizițiilor publice, cu respectarea principiilor de egalitate de tratament, non-discriminare, de proporționalitate și transparență.

Majoritatea operațiunilor POS Mediu nu fac obiectul legislației ajutorului de stat. Potențiala relevanță a ajutorului de stat pentru operațiunile din cadrul Axei Prioritare 3 este analizată, în prezent, de către Autoritatea de Management și Comisia Europeană, în paralel cu pregătirea primelor proiecte majore în domeniul încălzirii urbane. Oportunitatea unei pre-notificări către CE în scopul clarificării operațiunilor din axa 3 din perspectiva legislației ajutorului de stat pentru aceste operațiuni este în atenția AM.

Operațiunile finanțate din POS Mediu sunt în concordanță cu principiile dezvoltării durabile acestea fiind selectate pe baza unei strategii de dezvoltare pe termen lung pentru sectorul relevant care ține seama de dimensiunile economice, sociale și de mediu în mod integrat. Limitarea schimbărilor climatice este, de asemenea, luată în considerare, la finanțarea investițiilor din POS Mediu.

Operațiunile POS Mediu sunt în linie cu obiectivele politicii de mediu comunitare: conservarea, protejarea și îmbunătățirea calității mediului, raționalizarea utilizării resurselor naturale, protejarea sănătății umane.

De asemenea, toate proiectele de infrastructură sunt supuse procedurii de evaluare a impactului de mediu, conform legislației în vigoare.

În plus, proiectele finanțate prin Axele Prioritare 1, 2, 3 și 4 trebuie să respecte directivele europene specifice respectivului domeniu (în principal: Directiva Cadru Apă, Directiva Deșeuri, Directiva Habitate, Directiva privind conservarea păsărilor sălbatice, Directiva privind limitarea emisiilor anumitor poluanți care provin de la instalațiile mari de ardere etc) obligația de conformare la directivele și legislația de mediu se regăsesc și în Ghidurile Solicitantului.

În perioada de raportare, nu s-au înregistrat probleme în ceea ce privește conformarea cu legislația comunitară în implementarea POS Mediu.

2.3. PROBLEME IMPORTANTE ÎNREGISTRATE ȘI MĂSURILE ADOPTATE PENTRU REZOLVAREA LOR

- 1. Întârzieri în stabilirea cadrului instituțional pentru proiectele din cadrul Axei Prioritare 1 – “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă/apă uzată” și al Axei Prioritare 2 – “Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric”**

În timpul anului 2007, MMDD a parcurs etape importante în ceea ce privește modificarea și completarea legislației românești referitoare la serviciile publice, pentru a reflecta cât mai bine abordarea strategică regională promovată prin POS Mediu. Principalul scop al acestor modificări și completări l-a constituit asigurarea conformării depline cu regulile “in house” stabilite la nivelul UE pentru atribuirea contractelor de delegare a serviciilor de apă și canalizare. Negocierile au fost recent finalizate prin adoptarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr

13/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 51/2006 privind serviciile de utilitate publică și a Legii nr. 241/2006 privind serviciile de alimentare cu apă și canalizare.

Se estimează că modificările mai sus menționate vor asigura o structură stabilă de implementare a proiectelor de investiții în sectorul de apă, creșterea capacității locale de monitorizare a serviciului public, precum și un control efectiv al implementării proiectelor POS, toate acestea în conformitate cu cerințele referitoare la achizițiile publice.

În ceea ce privește modificarea Legii nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților, situația este relativ similară cu sectorul de apă, modificarea fiind necesară în vederea extinderii rolului Consiliilor Județene în managementul proiectelor județene/regionale de gestiune a deșeurilor. Legea urmează să fie aprobată de către Parlament.

2. Modificarea legislației privind conținutul cadru al documentației tehnice și economice pentru investițiile publice.

Modificările vizează corelarea legislației românești cu practica europeană de prezentare a documentației tehnico-economice pentru proiectele de infrastructură.

Este vorba, în acest sens, de Hotărârea Guvernului nr. 28/2008 pentru aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice pentru investițiile publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a cheltuielilor generale estimate pentru obiectivele de investiții și lucrări.

Actul normativ mai sus amintit a fost publicat în Monitorul Oficial al României nr. 48 din 22 ianuarie și este în vigoare de la începutul lunii martie a.c.

3. Capacitatea administrativă limitată a autorităților locale în ceea ce privește pregătirea aplicației de finanțare și a documentelor suport;

Pentru a veni în sprijinul autorităților publice locale în procesul de pregătire a proiectelor ce vor fi finanțate în cadrul POS Mediu, autoritățile române au pus la dispoziție asistențe tehnice în valoare totală de aproximativ 60 milioane Euro, finanțate din programele de pre-aderare (ISPA, PHARE CES) și bugetul național, având ca scop sprijinirea autorităților locale în vederea pregătirii unor proiecte viabile (aplicații de finanțare și documente suport).

Aceste proiecte sunt prezentate ca proiecte majore în Anexa 1 la acest Raport, majoritatea fiind incluse și în POS Mediu.

2.4. MODIFICĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL (DACĂ SUNT SEMNIFICATIVE)

N/A în 2007

2.5. MODIFICĂRI IMPORTANTE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 57 DIN REGULAMENTUL Consiliului Nr. 1083/2006 (DACA SUNT SEMNIFICATIVE)

N/A în 2007

2.6. COMPLEMENTARITATEA CU ALTE INSTRUMENTE

Programul Operațional Sectorial Mediu acoperă câteva domenii de interes pentru dezvoltarea regiunilor. De aceea, POS Mediu finanțează investiții complementare cu majoritatea celorlalte programe operaționale, contribuind astfel la dezvoltarea în ansamblu a regiunilor și a întregii țări. Domeniile de complementaritate între POS Mediu și celelalte programe operaționale sunt prezentate în tabelul următor :

POS Mediu	Alte programe operaționale
<p>Axa prioritară 1: “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă/apă uzată”</p> <p>POS Mediu finanțează proiecte mari de infrastructură, care includ mai multe localități dintr-un județ, în special din zona urbană.</p>	<p>Programul Național de Dezvoltare Rurală - va include investiții în infrastructura de apă în zonele rurale. Pentru evitarea situațiilor de dublă finanțare, a fost semnat un protocol între MMDD și MADR în vederea asigurării complementarității intervențiilor finanțate în cadrul celor două programe operaționale.</p> <p>Selectarea operațiunilor pentru ambele programe se bazează pe același document regional strategic, planul de investiții pe termen lung în sectorul de apă pregătit/în curs de pregătire în cadrul POS Mediu, pentru toate județele din România.</p>
<p>Axa prioritară 2: Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric</p> <p>POS Mediu finanțează proiecte mari de infrastructură, în general la nivel de județ, incluzând principalele obiective de infrastructură (depozite de deșeuri, stații de transfer, etc)</p> <p>Scopul este acela de a îmbunătăți calitatea mediului prin rezolvarea problemelor cauzate de gestiunea</p>	<p>Programul Operațional Regional finanțează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reabilitarea siturilor industriale abandonate, în scopul sprijinirii dezvoltării afacerilor; Proiectele finanțate în cadrul POR includ, pe lângă reabilitarea și ecologizarea siturilor, construcția de utilități publice și infrastructură de afaceri, în vederea reutilizării zonei în scopuri economice și sociale <p>Programul Național de Dezvoltare Rurală finanțează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proiecte mici de infrastructură pentru zona rurală (în special, facilități de colectare separată a deșeurilor, stații de compostare locale, etc.)

POS Mediu	Alte programe operaționale
<p>neadecvată a deșeurilor în trecut. Închiderea și reabilitarea siturilor contaminate de către gropile de gunori vechi reprezintă unul dintre domeniile majore de intervenție</p>	
<p>Axa prioritară 3: Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare</p> <p>POS Mediu finanțează operațiuni la nivelul sistemului municipal de încălzire, în vederea reducerii poluării mediului</p>	<p>POS Creșterea Competitivității Economice finanțează Instalații Mari de Ardere care furnizează current electric în sistemul național de energie, în vederea eficientizării acestora și a reducerii emisiilor de gaze, obiectivul fiind siguranța alimentării cu energie electrică pentru economie.</p>
<p>Axa prioritară 4: Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii</p> <p>POS Mediu finanțează, operațiuni ce vizează îmbunătățirea managementului ariilor protejate și, în special, al siturilor din rețeaua NATURA 2000.</p>	<p>Programul Național de Dezvoltare Rurală și Programul Operațional pentru Pescuit asigură plăți compensatorii în conformitate cu Regulamentele CE nr. 1698/2005 și 1198/2006 privind activitățile care conduc la conservarea mediului, vizând și ariile protejate de rețeaua Natura 2000.</p>
<p>Axa prioritară 6: Asistență tehnică</p> <p>POS Mediu finanțează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprijin pentru implementarea, managementul și evaluarea POS Mediu - sprijin pentru activitățile de informare și publicitate la nivelul POS Mediu 	<p>Programul Operațional “Asistență tehnică” finanțează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unei strategii de comunicare naționale, care vizează măsuri de informare și publicitate generale pentru instrumentele structurale; - activități de instruire pe o tematică mult mai variată.

2.7. MECANISMUL DE MONITORIZARE

Sistemul de monitorizare

Sistemul de monitorizare este asigurat pe diferite niveluri, începând de la beneficiar și terminând cu Autoritatea de Management și Comisia Europeană. La nivel național, în procesul de monitorizare și raportare, se va utiliza Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS).

Autoritățile implicate în procesul de monitorizare a POS Mediu sunt:

- **la nivel central**, AM POS Mediu, prin intermediul tuturor direcțiilor – Programare și Evaluare, Fondul de Coeziune, Fonduri Structurale, Control Financiar, Plăți și Asistență Tehnică.
- **la nivel regional** – structurile cu rol de OI POS Mediu, subordonate MMDD.

Rolurile autorităților implicate în monitorizarea POS Mediu sunt următoarele:

Comisia Europeană

Comisia Europeană aprobă rapoartele anuale și finale de implementare a POS Mediu și participă în calitate de observator la reuniunile Comitetului de Monitorizare.

Comitetul de Monitorizare POS Mediu

Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional Sectorial Mediu (CM POS Mediu) a fost înființat în conformitate cu art. 63 din Regulamentul Consiliului nr.1083/2006.

CM POS Mediu a fost stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 834/2007 privind aprobarea înființării Comitetului de Monitorizare și a Regulamentului de Organizare și Funcționare. CM este o structură de tip partnerial, fără personalitate juridică, având rol decizional și strategic în procesul de implementare și monitorizare a POS Mediu. CM POS Mediu are ca scop asigurarea implementării eficiente a POS Mediu, în conformitate cu art. 65 și 66 din Regulamentul Consiliului nr.1083/2006.

Secretarul de Stat care coordonează activitatea AM POS Mediu prezidează CM, în timp de Secretariatul CM este asigurat în cadrul Direcției de Programare și Evaluare.

CM POS Mediu are următoarea componență:

- **Membri deplini (cu drept decizional):**
 - Conducătorul AM POS Mediu;
 - Directorii direcțiilor tehnice relevante din cadrul MMDD;
 - Directorul General al Autorității pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS);
 - Conducătorii celorlalte Autorități de Management;
 - Reprezentanți la nivel înalt ai administrației publice centrale, cu rol în implementarea POS Mediu;

- Reprezentanți ai următoarelor instituții: Institutul de Sănătate Publică, Administrația Națională Apele Române, Asociația Română de Salubritate, REMAT, Academia Română, Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse, Asociația Municipiilor din România, ONG-uri, ANRSC;

Membrii CM POS Mediu au fost nominalizați de către instituțiile/structurile/asociațiile/organismele și organizațiile mai sus menționate. În desemnarea membrilor CM POS Mediu s-a ținut cont de principiul reprezentării echilibrate între femei și bărbați.

➤ **Observatori (fără drept decizional)**

- reprezentanții Comisiei Europene și ai JASPERS sunt membri observatori în cadrul CM POS Mediu.
- reprezentanți ai AM și OI POS Mediu, Consiliului Economic și Social, Unității Centrale de Evaluare din cadrul ACIS.

În 2007, AM POS Mediu a organizat prima reuniune oficială a Comitetului de Monitorizare (21 septembrie), ocazie cu care s-au dezbătut și aprobat următoarele:

- Regulamentul de Organizare și Funcționare a CM POS Mediu;
- Criteriile de evaluare și selecție pentru operațiunile finanțate în cadrul tuturor axelor prioritare ale POS Mediu;

Eficiența sistemului de monitorizare va fi revizuită în cursul anului 2008.

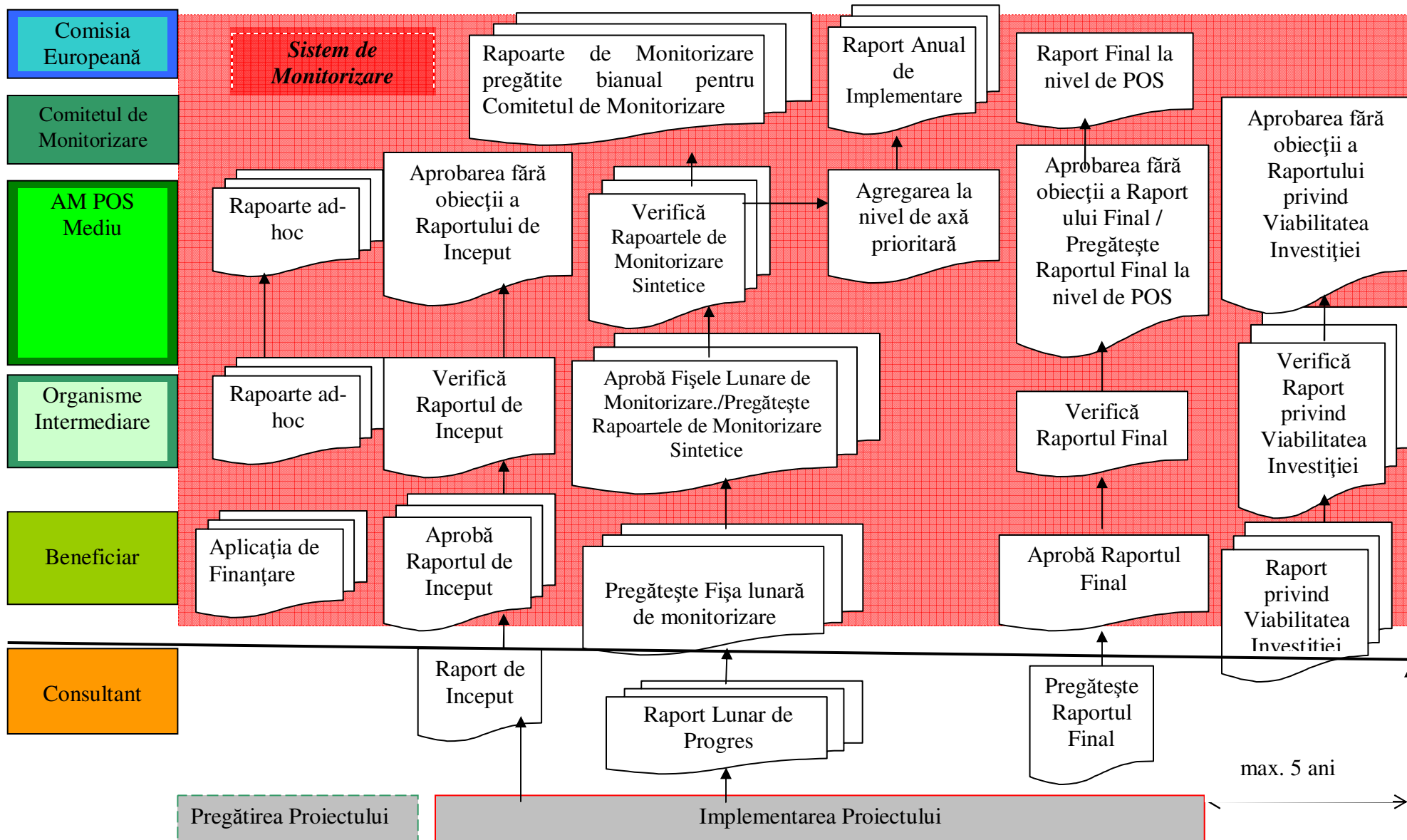
Autoritatea de Management pentru POS Mediu este responsabilă de implementarea programului. AM monitorizează implementarea proiectelor prin intermediul rapoartelor și al fișelor de monitorizare. Cu ajutorul SMIS, AM centralizează informațiile la nivel de axa prioritară și pregătește rapoarte la nivel de program.

Organismele Intermediare, în număr de 8, joacă un rol esențial în monitorizarea implementării POS la nivel regional, acționând ca interfață între AM și beneficiari, în conformitate cu prevederile Acordului de Delegare prin care AM delegă anumite responsabilități acestora. Principalele lor responsabilități sunt legate de activitatea de programare, monitorizare, control și raportare.

Beneficiarii joacă un rol important în managementul și implementarea proiectelor aprobate în cadrul POS. De asemenea, aceștia vor avea rol de Autoritate Contractantă, fiind responsabili de licitarea și contractarea serviciilor și lucrărilor aferente proiectelor. Majoritatea beneficiarilor POS Mediu sunt autorități publice locale, dar și instituții de stat sau ONG-uri. Beneficiarii cu mai puțină experiență au la dispoziție asistența tehnică pentru implementarea proiectelor. Mecanismul de implementare și finanțare a fiecărui proiect aprobat în cadrul POS Mediu va fi reglementat prin **contractul de finanțare** semnat între AM și Beneficiari.

Procedura de monitorizare este reprezentată schematic în Figura 1.

Figura 1 – Procedura de monitorizare

SMIS - CSNR (Sistemul Unic de Management al Informației)

Sistemul Unic de Management al Informației privind instrumentele structurale din cadrul obiectivului convergență, reprezintă sistemul informatic centralizat, dezvoltat de către Ministerul Economiei și Finanțelor, în colaborare cu toate structurile utilizatoare, pentru a asigura colectarea informațiilor referitoare la implementare, necesare managementului financiar, monitorizării, verificărilor, auditului și evaluării programelor din cadrul obiectivului convergență, în conformitate cu prevederile art. 60 lit. (c) din Regulamentul Consiliului nr.1083/2006.

Utilizatorii din structurile aflate la diferitele niveluri de management ale Programului Operațional (Autoritatea de Management, Organismele Intermediare, Autoritatea de Certificare și Plată, Autoritatea de Audit) înregistrează în SMIS, conform competențelor, date specifice tuturor etapelor din ciclul de viață al programului, respectiv proiectului.

Arhitectura sistemului SMIS-CSNR reflectă toate etapele ciclului de viață al unui program operațional, de la programare până la evaluare, fiind structurat pe module, funcții și sub-funcții. Astfel, modulele SMIS-CSNR sunt:

- Programare;
- Managementul proiectului
- Monitorizare
- Audit și control
- Managementul fluxului de fonduri
- Evaluare.

Pentru POS Mediu datele referitoare la implementarea programului sunt introduse la nivelul AM, iar datele referitoare la implementarea operațiunilor sunt introduse atât la nivelul OI cât și la nivelul AM.

SMIS a devenit operațional în primul trimestru al anului 2008. Până la data elaborării acestui Raport Anual de Implementare au fost stabilite drepturi de acces (introducere date și validare) pentru utilizatorii modulului Programare (nivel AM) și au fost introduse primele informații în cadrul acestuia.

Evaluarea POS Mediu

Activitățile legate de evaluarea POS Mediu se desfășoară în cadrul AM POS Mediu, mai exact în Direcția de Programare și Evaluare. Această direcție a participat activ în procesul de evaluare ex-ante a Documentului Cadru de Implementare, evaluarea fiind realizată de către un evaluator independent.

Evaluarea ex - ante

Evaluarea ex-ante a POS Mediu a fost realizată de consultanți externi în cel de al doilea semestru al anului 2006, pe baza analizei documentației scrise și a unor serii de interviuri și întâlniri de clarificare. Principalele obiective ale acestei evaluări au fost, în conformitate cu prevederile Articolului 48 din Regulamentul Consiliului Nr. 1083/2006, “optimizarea alocării resurselor bugetare și îmbunătățirea calității activităților de programare”.

Evaluarea ex-ante s-a concentrat asupra următoarelor aspecte: i) *Relevanța*; ii) *Eficacitatea*; iii) *Eficiența*; iv) *Consistența și coerența*; v) *Utilitatea*; vi) *Durabilitatea*; vii) *Sistemele de management și monitorizare*.

Concluzia evaluării ex-ante a fost că POS Mediu este în concordanță cu strategiile comunitare. Programul operațional propus, prioritățile și obiectivele sale operaționale, coincid cu așa numitele teme orizontale ale Uniunii Europene în ceea ce privește angajarea forței de muncă, oportunitățile de șanse egale, protecția mediului și societatea informațională. Structura programului, așa cum a fost prezentată în cadrul variantei preliminare a Programului Operațional destinat sectorului de mediu din România, a fost în general adecvată. Obiectivele programului sunt relevante, principalele probleme sunt identificate și prioritizate, fiind de asemenea prevăzute măsuri corespunzătoare pentru soluționarea acestora.

Programul a fost îmbunătățit în concordanță cu observațiile primite din partea evaluatorilor. Astfel, procesul de evaluare ex-ante și-a atins obiectivele principale, determinând îmbunătățirea documentului. Raportul final al evaluării ex-ante a fost transmis separat Comisiei Europene.

Evaluarea Strategică de Mediu

Evaluarea Strategică de Mediu (SEA) a fost una dintre principalele componente ale evaluării ex-ante. Aceasta s-a derulat în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern Nr. 1076/2004 privind procedura evaluării de mediu pentru planuri și programe, care transpune în legislația românească Directiva UE Nr. 2001/42 (SEA) și cu sprijin provenit din partea evaluatorilor ex-ante.

Aceștia din urmă au asigurat sprijin în realizarea evaluării strategice de mediu, inclusiv sprijin în elaborarea raportului SEA și organizarea consultării publicului. Pe parcursul întregii proceduri SEA a fost asigurată coordonarea de către autoritățile de mediu și implicarea celor din sectorul de sănătate. În concordanță cu prevederile legale, AM POS Mediu a stabilit un grup de lucru pentru SEA, format din reprezentanți ai autorităților centrale relevante și ai ONG-urilor. Raportul SEA a fost elaborat de un expert cheie specializat în SEA, cu sprijin din partea grupului de lucru.

Pe parcursul evaluării strategice de mediu a fost analizat întregul conținut al POS Mediu. Concluziile și recomandările experților au avut la bază documentele naționale și internaționale relevante pentru POS Mediu. Cadrul de referință de bază pentru realizarea evaluării strategice de mediu a fost stabilirea obiectivelor de mediu relevante care au fost definite pe baza analizei documentelor naționale și internaționale relevante existente (strategii, planuri și programe) și a situației existente în sectorul de mediu, ținând cont de obiectivele din POS Mediu. Obiectivele finale relevante în ceea ce privește protecția mediului au inclus probleme relevante legate de sănătatea umană, precum și aspecte referitoare la protecția naturii și a biodiversității (în cadrul rețelei Natura 2000).

Concluzia raportului a fost că POS Mediu urmărește îmbunătățirea situației protecției mediului în România. Analiza POS Mediu a demonstrat că măsurile prevăzute în cadrul principalelor domenii de intervenție pot avea efecte pozitive semnificative, cu excepția unor activități derulate în faza de construcție și în cazul în care anumite măsuri de ameliorare a posibilelor efecte nu sunt puse în practică.

În cadrul sistemului general de monitorizare a POS Mediu va fi integrat și un program de monitorizare a mediului. Acesta va permite semnalarea eventualelor probleme de mediu rezultate din proiectele propuse în cadrul POS Mediu, neidentificate pe parcursul evaluărilor ex-ante, facilitând implementarea de urgență a măsurilor corective.

Consultarea publicului s-a realizat atât cu privire la raportul SEA, cât și la întreg POS Mediu. Documentele au fost făcute publice, fiind ușor de accesat prin intermediul paginii de web a MMDD. Publicul a fost anunțat prin intermediul canalelor media cu privire la posibilitatea exprimării opiniilor asupra documentelor prezentate, pe parcursul a 45 de zile, iar în luna ianuarie 2007 a fost organizată o dezbatere publică la sediul MMDD. Procedura SEA s-a finalizat la data de 31 ianuarie 2007.

Planul Multi-anual de Evaluare

AM POS Mediu a elaborat o versiune preliminară a Planului Multi-Anual de Evaluare, în conformitate cu prevederile Regulamentului General nr. 1083/2006 și cu Documentele de lucru ale Comisiei în materie de Evaluare. Proiectul acestui document cuprinde strategia de evaluare, activitățile, tipurile de evaluare propuse pentru întreaga perioadă de implementare a POS Mediu. Planul Multi-Anual de Evaluare urmează a fi definitivat în cooperare cu Unitatea Centrală de Evaluare din cadrul ACIS și după aprobarea sa de către conducerea AM POS Mediu va fi prezentat în următoarea reuniune a Comitetului de Monitorizare.

Planul Multi-Anual de Evaluare va cuprinde activitățile indicative de evaluare pe care AM POS Mediu intenționează să le realizeze în diferitele faze ale implementării programului, resursele indicative alocate pentru fiecare activitate de evaluare, colectarea datelor complementare care nu sunt furnizate de sistemul de monitorizare, resursele financiare și umane necesare fiecărei activități de evaluare, acțiunile care vizează întărirea capacității instituționale precum și respectivele responsabilități. Această planificare va fi realizată în conformitate cu Regulamentele Comunitare privind Instrumentele Structurale, cu documentele metodologice privind evaluarea elaborate de Comisia Europeană; și cu documentele metodologice privind evaluarea elaborate de către ACIS - Unitatea Centrală de Evaluare. Acțiunile concrete de evaluare vor fi derulate începând cu anul 2009.

În planul Multi-Anual de Evaluare se va prevedea faptul că POS Mediu va face obiectul unei evaluări intermediare în anul 2011 care se va axa pe aspecte legate de implementarea programului (eficacitate, impact inițial etc) în perspectiva viitoarei perioade de programare.

3 – IMPLEMENTAREA POS MEDIU PE PRIORITĂȚI

3.1. AXA PRIORITARĂ 1: EXTINDEREA ȘI MODERNIZAREA SISTEMELOR DE APĂ/APĂ UZATĂ

3.1.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

➤ Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori	Valoare de bază	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Localități ce beneficiază de facilități de apă noi/reabilitate în sistem regional	60										300
Stații de epurare noi/reabilitate	30										200
Populație conectată la serviciile de apă de bază în sistem regional (%)	52										70
Apă uzată epurată corespunzător (din totalul volumului de apă uzată) - %	35										60
Număr de operatori regionali creați	10										35

➤ Analiza calitativă

Această axă prioritară vizează extinderea și modernizarea sistemelor de apă/apă uzată. Bugetul total alocat acestei axe este de 3,27 miliarde Euro, din care 2,78 miliarde Euro reprezintă grantul UE.

În 2007, AM POS Mediu a elaborat Ghidul Solicitantului pentru proiectele din sectorul de apă/apă uzată.

În acest context, 10 proiecte majore în sectorul de apă/apă uzată au fost pregătite cu sprijinul asistenței tehnice finanțate prin ISPA.

Dintre acestea, în 2007, au fost transmise la Comisia Europeană, în vederea evaluării și aprobării 5 aplicații de finanțare pentru 5 proiecte majore de infrastructură în sectorul de apă. Dintre acestea, 4 proiecte (cu o valoare totală de aproximativ 450 milioane Euro) au fost aprobate de Comisia Europeană în luna aprilie 2008. Aceste proiecte vor fi implementate în următoarele județe: Giurgiu, Cluj-Sălaj, Cluj (Turda-Câmpia Turzii) și Călărași.

Valoarea proiectului din județul **Giurgiu** este de cca 72 milioane Euro, și vor beneficia de investiții următoarele localități: Giurgiu, Bolintin Vale și Mihăilesti. Populația beneficiară este de 87 000 locuitori.

Valoarea proiectului din regiunea **Cluj-Sălaj** este de cca 197 milioane Euro, localitățile incluse fiind Cluj-Napoca, Dej, Gherla, Huedin, Zalău, Șimleu Silvaniei, Jibou, Cehu Silvaniei. Populația beneficiară este de 525000 locuitori.

Pentru regiunea **Turda-Câmpia Turzii** se vor investi 80 milioane Euro. Localitățile incluse sunt: Turda, Câmpia Turzii, Mihai Viteazu, Săndulești, Viișoara și Luna. Populația beneficiară este de 97000 locuitori.

Valoarea investițiilor pentru județul **Călărași** se ridică la aproximativ 100 milioane Euro. Localitățile incluse în proiect sunt Călărași, Lehliu-Gară, Budești, Oltenița, Fundulea din județul Călărași, și municipiul Urziceni din județul Ialomița. Populația beneficiară este de 120000 locuitori.

Alte 30 de proiecte în acest sector au fost lansate în 2007 și vor fi transmise treptat la CE pentru analiză și aprobare în 2008-2009.

Portofoliul de proiecte al AM POS Mediu pentru Axa Prioritară 1 include 40 de proiecte majore care acoperă toate județele din România și care vor fi transmise treptat la CE în perioada 2008-2009, perioada de implementare fiind 2008-2015. Pentru o mai bună coordonare a întregului proces de pregătire a proiectelor, AM POS Mediu a pregătit, de asemenea, Ghidul de elaborare a aplicațiilor de finanțare și a documentelor suport (Master Plan, Studiu de Fezabilitate, Analiză Cost-Beneficiu, Aglomerări) etc.

De asemenea, AM POS Mediu sprijină beneficiarii proiectelor în dobândirea unei expertize corespunzătoare pentru a asigura o implementare eficientă a proiectelor. În acest sens, AM POS Mediu a pus la dispoziția beneficiari asistență tehnică pentru managementul și supervizarea proiectelor.

În 2007, având în vedere amploarea acestei axe prioritare în alocarea totală a POS Mediu (60%), AM a organizat o serie de seminarii și mese rotunde, al căror principal obiectiv a constat în:

- informarea potențialilor beneficiari cu privire la posibilitățile de accesare a fondurilor comunitare, la procesul de regionalizare, criteriile de eligibilitate, conținutul aplicațiilor;
- consultarea tuturor factorilor relevanți în procesul de regionalizare a serviciilor de apă/apă uzată;
- instruirea viitorilor beneficiari.

3.1.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

➤ Întârzieri în stabilirea cadrului instituțional pentru proiectele din cadrul Axei Prioritare 1 – “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă/apă uzată”

Pentru asigurarea conformității legislației naționale cu regulile și condițiile de finanțare stabilite prin POS Mediu, a fost necesară amendarea legislației naționale din sectorul serviciilor publice. Pe parcursul anului 2007, AM POS Mediu a pregătit propunerile de amendare și justificările corespunzătoare, legislația specifică fiind amendată în cursul lunii aprilie 2008.

➤ Întârzieri în stabilirea cadrului instituțional pentru proiectele regionale propuse pentru finanțare în cadrul Axei Prioritare 1

Pentru promovarea de proiecte regionale în cadrul AP 1, se impune crearea unui cadru instituțional complex bazat pe asocierea autorităților publice locale. Acest proces este unul de durată ca urmare a

dezbatărilor la nivel local în vederea elaborării în comun a documentelor de asociere, a politicii comune de investiții, de tarife etc. Pentru urgentarea deciziilor la nivel local, AM a pregătit modele de documente instituționale aferente asocierii, acestea fiind puse la dispoziția tuturor potențialilor beneficiari.

- Dificultăți în definirea aglomerărilor în conformitate cu Directivă nr. 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane, ca bază pentru selecția priorităților de investiții în cadrul fiecărui proiect major

Definirea aglomerărilor prioritare în cadrul planurilor regionale de investiții în sectorul de apă s-a dovedit un proces dificil datorită interpretărilor diferite în aplicarea Directivei, pe de o parte, dar și datorită insuficienței datelor relevante la nivel local (ex. planuri de urbanism local, respectiv hărți *neactualizate* în multe regiuni), pe de altă parte. O oarecare simplificare a acestui aspect s-a constatat după publicarea ghidului CE privind definirea aglomerărilor în baza căruia Ministerul Mediului a elaborat o metodologie națională în domeniu.

În concluzie, în pregătirea operațiunilor pentru AP 1, anul 2007 a însemnat realizarea unor reforme de anvergură, incluzând amendarea cadrului legal aferent regionalizării serviciilor publice de apă (esența strategiei POS Mediu), pregătirea de planuri regionale de investiții pe termen lung ca bază pentru selecția investițiilor prioritare, lansarea pregătirii unui portofoliu de proiecte majore în valoare de aprox. 4 miliarde Euro și pregătirea cadrului instituțional aferent implementării proiectelor regionale. Între timp, AM a aprobat primele 5 proiecte majore și a creat premisele pentru finalizarea altor 35 proiecte majore, ceea ce ar putea permite angajarea tuturor fondurilor alocate AP1 până în 2009, implementarea proiectelor fiind planificată până în 2015. Aceste eforturi trebuie înțelese în contextul în care sectorul de apă necesită investiții considerabile în vederea conformării cu acquis-ul comunitar în perioadele de tranziție prevăzute în Tratatul de Aderare.

3.2. AXA PRIORITARĂ 2: DEZVOLTAREA SISTEMELOR INTEGRATE DE MANAGEMENT AL DEȘEURILOR ȘI REABILITAREA SITURILOR POLUATE ISTORIC

3.2.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

- **Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității**

Indicatori	Valoare de bază	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Număr de sisteme integrate de management al deșeurilor nou create la nivel județean/regional	0										30
Depozite vechi de deșeuri închise în zonele rurale (mici)	0										1.500
Depozite vechi de deșeuri municipale închise în zonele	17										150

urbane											
Proiecte pilot pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric	0										5
Populație care beneficiază de sisteme îmbunătățite de management al deșeurilor	0										8.000.000

➤ **Analiza calitativă**

Domeniul major de intervenție 1 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor

Pentru aceasta axă prioritară, în cursul anului 2007 AM POS Mediu a lansat 20 proiecte majore (cu suport ISPA și PHARE), având o valoare de investiții de aproximativ 700 milioane Euro. Aceste proiecte vor fi transmise treptat la CE în 2008-2009. În 2008-2009 se estimează că alte 10 proiecte majore vor fi pregătite.

În 2007, AM POS Mediu a elaborat Ghidul Solicitantului în sectorul de management al deșeurilor. Pe parcursul aceluiași an, AM a organizat patru întâlniri menite să evalueze stadiul pregătirii proiectelor. Au fost incluse în acest context și sesiuni de instruire și de prezentare a cerințelor de pregătire a documentelor. De asemenea, sesiunile de instruire au vizat și prezentarea posibilităților de accesare a fondurilor comunitare și criteriile de eligibilitate a proiectelor și beneficiarilor.

Domeniul major de intervenție 2 - Reabilitarea siturilor poluate istoric

Alocarea financiară pentru acest domeniu major de intervenție este relativ limitată (aproximativ 176 milioane Euro pentru întreaga perioadă de programare). Sunt vizate doar câteva proiecte pilot (3-5 proiecte) de închidere/reabilitare a siturilor contaminate cu impact semnificativ asupra mediului, scopul fiind acela de a reduce impactul negativ asupra mediului și sănătății umane, în zonele cotate cu risc ridicat. Aceste măsuri reprezintă o primă etapă a unei strategii pe termen lung ce vizează reabilitatea siturilor contaminate istoric.

Selecția proiectelor se va face la nivel național, pe baza unui document strategic privind managementul siturilor contaminate, document aflat în pregătire. Se estimează că proiectele ar putea fi finalizate în 2009.

3.2.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

- ❖ **Întârzieri în stabilirea cadrului instituțional pentru proiectele din cadrul Axei Prioritare 2 “Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric”**

Pentru asigurarea unui cadru instituțional adecvat pentru implementarea proiectelor județene/regionale de management integrat al deșeurilor, a fost necesară amendarea legislației naționale din sectorul

deșeurilor, în sensul întăririi rolului Consiliilor Județene în managementul acestor proiecte. Pe parcursul anului 2007, AM POS Mediu a pregătit propunerile de amendare și justificările corespunzătoare, legislația specifică fiind în curs de modificare.

❖ **Întârzieri în identificarea de terenuri disponibile pentru obiective de investiții în sectorul de management al deșeurilor**

Identificarea terenurilor necesare pentru construirea obiectivelor de tratare-eliminare a deșeurilor rămâne o provocare fie pe seama indisponibilității terenurilor publice necesare construcțiilor, fie pe seama indeciziei autorităților locale cu privire la selecția terenurilor sau pe seama neacceptării proiectelor de către populația potențial afectată. Pentru a minimiza efectele acestei probleme, AM a informat din timp potențialii beneficiari cu privire la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească terenurile și, de asemenea, a pus la dispoziția autorităților locale modele de documente, informații utile și prezentări ce pot fi folosite în procesul de informare și consultare a publicului interesat.

❖ **Lipsa unei strategii naționale pentru siturile contaminate**

O strategie națională pentru managementul siturilor contaminate, în conformitate cu directivele europene relevante, nu este încă elaborată în România. Necesitatea de a elabora o astfel de strategie, ca bază de selecție a proiectelor, va determina o relativă întârziere în lansarea operațiunilor în cadrul acestei axe prioritare. Se estimează că aceste operațiuni vor fi lansate în cursul anului 2009.

❖ **Luarea deciziei la nivel local**

În ceea ce privește proiectele de management al deșeurilor, au fost întâmpinate dificultăți în procesul de luare a deciziei la nivelul autorităților publice locale. Dificultățile menționate au vizat, în principal, aspectele de natură instituțională, precum și cele privind terenurile (identificarea locațiilor optime pentru investițiile propuse), determinând anumite întârzieri în procesul de pregătire a proiectelor.

În concluzie, lansarea operațiunilor aferente AP 2, domeniul de intervenție 2.1 (sectorul managementul deșeurilor) a implicat, în 2007, o serie de activități pregătitoare de anvergură având în vedere natura proiectelor regionale (proiecte majore). Astfel, aceste activități au inclus amendarea cadrului legal aferent proiectelor regionale de management al deșeurilor, elaborarea de ghiduri pentru pregătirea proiectelor, definirea cadrului instituțional aferent proiectelor regionale de management al deșeurilor, monitorizarea pregătirii a aproximativ 20 proiecte majore aflate în diverse stadii de pregătire. Aceste activități au creat premisele necesare pregătirii unui portofoliu de proiecte suficient pentru angajarea tuturor fondurilor alocate până în 2010, implementarea proiectelor fiind estimată până în 2015.

Cu privire la domeniul de intervenție 2.2 (reabilitarea siturilor contaminate istoric) al AP 2, progresele realizate în anul 2007 trebuie analizate în contextul dimensiunii vaste a problematicii siturilor contaminate istoric (categorii foarte diverse de situri poluate istoric și numărul mare asociat fiecărei categorii) în antiteză cu alocarea financiară foarte redusă (prox. 150 milioane Euro). În acest sens, anul 2007 a fost dedicat construirii unei baze de date pentru identificarea siturilor, elaborării unei metodologii de clasificare a siturilor pe bază de riscuri și pregătirii unei

politici naționale în domeniul siturilor contaminate. Au fost create astfel premisele pentru preselectia unor proiecte pilot ce pot face subiectul finanțării din POS Mediu. Preselectia și pregătirea proiectelor în vederea accesării finanțării POS Mediu va avea loc în perioada 2008-2009.

3.3. AXA PRIORITARĂ 3: REDUCEREA POLUĂRII ȘI A EFECTELOR SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE PRIN REABILITAREA SISTEMELOR DE ÎNCĂLZIRE URBANĂ, PENTRU ATINGEREA ȚINTELOR DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ÎN LOCALITĂȚILE CELE MAI AFECTATE DE POLUARE

3.3.1. Realizarea țințelor și analiza progreselor înregistrate

➤ Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori	Valoare de bază	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Sisteme de încălzire urbană reabilite	0										8
Studii de opțiuni elaborate	0										15
Localități în care calitatea aerului este îmbunătățită ca urmare a sistemelor de încălzire reabilite	0										8
Reducerea emisiilor de SO ₂ provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	80.000										15.000
Reducerea emisiilor de NO _x provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	7.000										4.000

➤ Analiza calitativă

Intervențiile în cadrul acestei axe prioritare sunt oarecum limitate. Bugetul alocat acestei priorități este relativ mic (aproximativ 460 milioane Euro, inclusiv contribuția națională) comparativ cu alte Axe Prioritare, dar scopul esențial este de a dezvolta o funcție pilot pentru viitoarele investiții și de a reduce poluarea în municipalițiile cele mai afectate de sistemele municipale de încălzire urbană.

Selecția proiectelor în cadrul acestei axe prioritare a POS Mediu se face la nivel național, cu luarea în considerare a unui set pre-definit de criterii de relevanță și maturitate, după cum urmează:

- contribuția la îndeplinirea obligațiilor din Tratatul de Aderare a României la UE – secțiunea Mediu, precum și a obiectivelor POS Mediu (Axa Prioritară 3);
- gradul de pregătire a documentației suport pentru proiecte, inclusiv existența unei strategii locale de încălzire pe termen lung;
- capacitatea de implementare a proiectului – resurse umane suficiente, expertiză corespunzătoare (tehnic, financiar, juridic etc), fonduri pentru cofinanțare locală, experiență anterioară în proiecte similare;
- existența unui mecanism instituțional și operațional clar;
- respectarea legislației în vigoare cu privire la achizițiile publice, dezvoltarea durabilă, ajutor de stat, evitarea dublei finanțări etc.

În acest context, în noiembrie 2007, AM POS Mediu a lansat, cu sprijin AT PHARE, procesul de pre-selecție a acelor municipalități care, potrivit POS Mediu, sunt eligibile în cadrul axei prioritare 3.

Dintre aceste municipalități (25), 15 au fost pre-selectate pe baza criteriilor de mediu – contribuția la îndeplinirea angajamentelor din Tratatul de Aderare.

În cea de-a doua etapă a procesului, pentru selecția municipalităților ce ar putea face obiectul finanțării POS Mediu au fost luate în considerare criteriile de selecție aprobate de către Comitetul de Monitorizare (relevanța și maturitatea proiectelor).

3.3.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

În paralel cu procesul de prioritizare și selecție, AM POS Mediu a organizat o serie de consultări cu autoritățile relevante, în vederea luării unei decizii privind posibila incidență a ajutorului de stat în ceea ce privește operațiunile ce urmează a fi finanțate în cadrul acestei axe prioritare. O pre-notificare privind ajutorul de stat, aferent Axei Prioritare 3, este în atenția AM.

În concluzie, având în vedere obiectivul POS Mediu de reducere a poluării în municipalitățile cele mai afectate de poluarea sistemelor de încălzire urbană, anul 2007 a fost dedicat identificării potențialilor beneficiari ai POS Mediu și selectării, pe baza criteriilor de relevanță și maturitate, a unui număr limitat de beneficiari care vor beneficia de asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor în cursul anului 2008. Se estimează că aprobarea finanțării primelor 3 (trei) proiecte majore poate avea loc în prima jumătate a anului 2009, implementarea lor fiind estimată în perioada 2009-2013. Alte 5 (cinci) proiecte pot face obiectul aprobării finanțării în 2010, acoperind astfel întreaga alocare financiară a AP 3

3.4. AXA PRIORITARĂ 4: IMPLEMENTAREA SISTEMELOR ADECVATE DE MANAGEMENT PENTRU PROTECȚIA NATURII

3.4.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

➤ Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori	Valoare de bază	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total

Arii protejate și situri Natura 2000 cu planuri de management în vigoare	3										240
Suprafata ariilor protejate și a siturilor NATURA 2000 care beneficiază de măsuri de conservare a naturii	0										60

➤ Analiza calitativă

Această axă prioritară are ca scop implementarea unui sistem adecvat de management în sectorul protecției naturii (buget total 215 milioane Euro, din care 172 milioane Euro grant UE).

În cadrul acestei priorități, AM POS Mediu a elaborat Ghidul Solicitantului care a fost publicat pe pagina de internet a AM.

Totodată, în 2007 a fost lansată prima sesiune de proiecte în cadrul acestei axe prioritare. Lansarea sesiunii de proiecte a fost susținută prin comunicate de presă, la nivel național și regional, precum și de evenimente de lansare în fiecare din cele 8 regiuni de dezvoltare. La finalul termenului stabilit pentru depunerea proiectelor (15 decembrie 2007), au fost primite 48 de aplicații de finanțare. Dintre acestea, 22 au fost respinse, celelalte 26 (cu o valoare de aproximativ 12 milioane Euro) urmând a fi revizuite până cel târziu la sfârșitul lunii mai a.c., în vederea accesării finanțării în cadrul POS Mediu. Următoarea sesiune de proiecte este estimată pentru luna iulie 2008. Se estimează că primele decizii de finanțare pentru 15-20 de proiecte se vor semna în luna iulie 2008.

3.4.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Majoritatea beneficiarilor - administratorii de arii protejate – sunt entități locale, fără personalitate juridică, aflate în subordinea Regiei Naționale a Pădurilor. Autoritatea de Management analizează posibilitatea de a încheia contracte de finanțare cu condiția obținerii personalității juridice ca și condiție pentru prima plată interimară.

Concluzie.

POS Mediu reprezintă primul program de anvergură destinat ameliorării managementului ariilor protejate, în particular a celor incluse în rețeaua Natura 2000. În acest context, anul 2007 a fost dedicat pregătirii și lansării primei sesiuni de proiecte în vederea selectării operațiunilor care să răspundă obiectivului de îmbunătățire a managementului ariilor protejate în strânsă legătură cu obiectivul de conservare a biodiversității. AM a acordat un accent deosebit consultării factorilor interesați cu privire la ghidul solicitantului, observațiile acestora fiind luate în considerare, precum și instruirii celor opt OI, cărora le-a fost delegată responsabilitatea de evaluare a proiectelor. Fiind o primă experiență de acest gen, prima sesiune de proiecte a avut și rolul de testare a capacității de promovare a proiectelor de biodiversitate, iar rezultatele și lecțiile învățate vor fi luate în

considerare în următoarele sesiuni de proiecte. În 2008 se estimează lansarea unei noi sesiuni de proiecte, iar din 2009 se vor organiza anual una sau două sesiuni de proiecte până la angajarea integrală a bugetului alocat AP 4.

3.5. AXA PRIORITARĂ 5: IMPLEMENTAREA INFRASTRUCTURII ADECVATE DE PREVENIRE A RISCURILOR NATURALE ÎN ZONELE CELE MAI EXPUSE LA RISC

3.5.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

➤ Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori	Valoare de bază	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Proiecte de protecție împotriva inundațiilor	0										10
Kilometri de litoral reabilitat	0										10
Populația care beneficiază de proiecte de protecție împotriva inundațiilor (locuitori)	0										1.500.000
Reducerea riscului la inundații în zonele de incidență ale POS (%)	100										30
Extinderea suprafeței de plajă (%)	0										30

➤ Analiza calitativă

Domeniul Major de Intervenție 1 - Protecția împotriva inundațiilor

Bugetul alocat acestui domeniu major de intervenție este oarecum limitat (195 milioane Euro). Unicul beneficiar al proiectelor finanțate este Administrația Națională “Apele Române”.

Pregătirea proiectelor pentru protecția împotriva inundațiilor înregistrează o relativă întârziere față de celelalte axe prioritare, motivat de necesitatea de actualizare a strategiei naționale de management al riscului la inundații.

Această strategie este în curs de revizuire, conform noilor prevederi comunitare ale Directivei nr. 2007/60 privind evaluarea și managementul riscului la inundații. În baza strategiei se vor prioritiza și selecta proiectele ce vor fi finanțate prin POS Mediu, estimându-se că primele proiecte de investiții vor fi propuse pentru finanțare la sfârșitul anului 2008, perioada estimată de implementare fiind 2009 - 2011.

Domeniul Major de Intervenție 2 - Combaterea eroziunii costiere

Bugetul alocat acestui domeniu major de intervenție este, de asemenea, limitat (aproximativ 134 milioane Euro).

În cadrul acestui domeniu de intervenție se vizează finanțarea de proiecte de reabilitare a zonei costiere a Mării Negre. Se estimează că aplicația de finanțare pentru pregătirea primului proiect de investiții va fi transmisă în a doua jumătate a anului 2008.

Beneficiarul unic al acestei Axe Prioritare este Administrația Națională Apele Române.

3.5.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

În prezent, România nu dispune de o strategie națională de management al riscului la inundații, revizuită în conformitate cu directivele europene relevante. Necesitatea pregătirii unei asemenea strategii, ca bază de selecție a proiectelor, va determina o relativă întârziere în lansarea operațiunilor în cadrul acestei axe prioritare, estimată să aibă loc în 2009

Concluzie. Operațiunile aferente AP 5 (managementului riscului la inundații, respectiv eroziunea costieră a Mării Negre) fac parte din categoriile netradiționale de investiții din fonduri europene. Ca atare, în 2007 s-a alocat o perioadă de timp pentru activități pregătitoare și consultări cu Administrația Națională Apele Române, unic beneficiar, cu privire la procedurile aplicabile, urmând ca în 2008 să fie elaborate sau revizuite strategiile/planurile naționale relevante, ca bază pentru selecția operațiunilor POS Mediu. Se estimează că în perioada 2009-2010 pot fi transmise pentru finanțare un număr suficient de proiecte pentru angajarea integrală a fondurilor alocate acestei AP, implementarea lor fiind planificată, gradual, în perioada 2009-2014.

3.6. AXA PRIORITARĂ 6: ASISTENȚĂ TEHNICĂ

3.6.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

Scopul axei prioritare de AT este de a asigura implementarea efectivă a întregului POS Mediu și de a contribui la creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene prin sprijinirea identificării proiectelor, întărirea capacității administrative a AM și a OI-urilor, finanțarea activităților privind monitorizarea, evaluarea și controlul proiectelor, precum și a celor privind informarea și publicitatea aferente POS Mediu. Bugetul total alocat acestei axe prioritare este de 174 milioane Euro, din care 130 milioane Euro reprezintă contribuția comunitară (FEDR).

➤ Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori	Valoare de bază	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Broșuri /pliante diseminate	1										200
Conferințe de presă	0										20
Reuniuni ale CM organizate (număr/an)	0	1									17

Lansări de oferte sprijinite prin AT	0									5
Personal instruit (Număr / an)	270									3200
Aplicații de finanțare evaluate cu suport AT	0	6								90
Rapoarte de Evaluare	0									2
Studii/strategii tematice	0									10

➤ Analiza calitativă

Începând cu a doua jumătate a anului 2007, au fost lansate 8 proceduri de achiziție, 6 dintre acestea înscriindu-se în cadrul primului domeniu major de intervenție (*Sprijin pentru managementul și evaluarea POS*), iar 2 proiecte înscriindu-se în cel de-al doilea domeniu major de intervenție al POS Mediu (*Sprijin pentru informare și publicitate*). Până la sfârșitul anului 2007 au fost încheiate un număr de 4 contracte (2 din primul domeniu major și 2 din cel de-al doilea domeniu), valoarea totală a acestora fiind de 897.572,59 Euro (TVA inclus).

Informații detaliate referitoare la proiectele de asistență tehnică derulate în perioada 2007-2008 sunt prezentate în Anexa 2 – “Axa prioritară 6 – Proiecte de Asistență Tehnică”.

În scopul întăririi capacității administrative a Autorității de Management precum și a Organismelor Intermediare pentru POS Mediu și luând în considerare situația echipamentelor IT existente, prin cele 2 contracte s-a avut în vedere achiziționarea de echipamente și aplicații IT. Aceste proiecte au contribuit la sporirea securității informațiilor confidențiale și la îmbunătățirea comunicării între Autoritatea de Management și cele 8 Organisme Intermediare.

Având în vedere necesitatea organizării primei întâlniri a Comitetului de Monitorizare (CM), unul dintre contractele implementate în anul 2007 a avut drept obiectiv sprijinirea activității acestui comitet.

În anul 2007 a fost derulat un proiect în scopul asigurării suportului necesar pentru derularea activității de **informare și publicitate** a programului și al sporirii promovării acestuia.

Proiectul a avut ca scop asigurarea spațiului publicitar în jurnalele regionale pentru a putea fi lansată „Solicitarea de propuneri de proiecte” pentru axa prioritară 4 POS Mediu “Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii”.

În ceea ce privește situația plăților către contractori efectuate până la finalul anului 2007 a fost plătită o sumă de 13,736.17 Euro aferentă celor două contracte.

După lansarea celor 8 proiecte, plecând de la evaluarea nevoilor imediate pentru implementarea adecvată a POS Mediu s-a stabilit Planul Anual de Achiziții Publice (PAAP) aferent anului 2008. PAAP-ul include 12 proiecte de achiziție publică (furnizare echipamente, asistența tehnică) care să contribuie la întărirea capacității de gestionare a Autorității de Management și a Organismelor Intermediare în domeniul tehnologiei informației, furnizarea aplicațiilor web pentru POS Mediu,

proiecte de asistență tehnică care să sprijine AM și OI POS Mediu în îndeplinirea sarcinilor necesare atât pentru implementarea POS Mediu, cât și pentru campaniile de conștientizare a publicului și publicitate POS Mediu. Valoarea totală estimată a proiectelor incluse în acest plan este de 9,883,902 Euro (TVA inclus).

3.6.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Din cauza procedurilor interne de lucru ale Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor în cadrul procedurilor de achiziție publică au fost înregistrate întârzieri (3-4 luni) în ceea ce privește atribuirea contractelor de asistență tehnică.

4. PROGRAME FSE: Coerență și concentrare

N/A

5. PROIECTE MAJORE FC/FEDR

5.1 Stadiul implementării proiectelor majore

Portofoliul de proiecte majore ce vor fi finanțate în cadrul POS Mediu cuprinde aproximativ 65 de proiecte pentru întreaga perioadă de programare.

Sectorul de apă/apă uzată

În anul 2007, AM a continuat pregătirea celor 10 proiecte majore inițiate în anul 2006 (Cluj-Sălaj, Giurgiu, Turda-Câmpia Turzii, Călărași, Tulcea, Sibiu și Teleorman, Gorj, Olt, Brașov). Din totalul de 10 proiecte, 5 au fost transmise la CE în anul 2007 iar 2 proiecte în luna aprilie 2008. NB!. Până la momentul elaborării prezentului raport, au fost aprobate 4 proiecte de către Comisia Europeană. Se estimează că restul de 3 proiecte vor fi transmise pentru aprobare în luna iunie 2008.

Licitațiile pentru aceste prime 10 proiecte (pentru lucrări și servicii) vor fi derulate în perioada martie 2008 – septembrie 2009. Implementarea proiectelor va avea loc în perioada 2008-2012.

Tot în cursul anului 2007, AM POS Mediu a demarat pregătirea a 30 de proiecte majore. La sfârșitul anului 2007, majoritatea acestor proiecte se aflau în etapa de definire a priorităților de investiții, pe baza planurilor de investiții pe termen lung. Se estimează că până la sfârșitul anului 2008 vor fi transmise gradual la CE pentru aprobare 15 proiecte, restul urmând a fi transmise la Bruxelles în anul 2009.

Se estimează că licitațiile pentru aceste 20 de proiecte (pentru lucrări și servicii) vor fi derulate în perioada septembrie 2008 – septembrie 2009. Implementarea proiectelor va avea loc în perioada 2009-2014.

Sectorul de deșeuri

În anul 2007, AM POS Mediu a continuat pregătirea primelor 5 proiecte de **management integrat al deșeurilor** și a demarat pregătirea a încă 10 proiecte. Se estimează că acestea vor fi finalizate gradual în perioada septembrie 2008 - iunie 2009. Pentru primele 5 proiecte s-au definit prioritățile de investiții în baza planurilor de investiții pe termen lung aprobate la nivel local, restul documentelor fiind în diverse stadii de finalizare.

Se estimează că până la sfârșitul anului 2008 vor fi transmise gradual la CE pentru aprobare 6-8 proiecte, restul urmând fi transmise pentru evaluare și aprobare în anul 2009. Implementarea proiectelor va avea loc în perioada 2008/2009 – 2013/2014.

Sectorul de termoficare

În sectorul de **termoficare (Axa prioritară 3)**, în 2008 vor fi pregătite, cu suport PHARE, 3 proiecte majore pentru 3 municipalități beneficiare – Timișoara, Bacău și Iași. În prezent, sunt în pregătire planurile de investiții pe termen lung pentru sistemele de termoficare din cele trei localități. Se estimează că aplicațiile de finanțare vor fi elaborate până la sfârșitul anului 2008. Implementarea proiectelor va avea loc în perioada 2009 – 2013/2013.

5.2 Stadiul finanțării proiectelor majore

N/A în 2007

6.ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Asistența Tehnică este inclusă atât la nivelul fiecărei axe prioritare a POS Mediu (asociată cu investițiile de infrastructură) cât și în Axa Prioritară 6 – Asistență Tehnică.

Referitor la asistența tehnică inclusă în fiecare axă prioritară, aceasta constă mai ales în: studii de pregătire a proiectelor, managementul și supervizarea proiectelor, dezvoltarea structurii instituționale, conștientizarea publicului, publicitatea finanțării CE. Această componentă de asistență tehnică este estimată la 8-10% din valoarea totală a investițiilor din infrastructură incluse în POS Mediu.

Scopul priorității AT este de a asigura o implementare eficientă a întregului POS Mediu contribuind la creșterea capacității de absorbție a fondurilor UE prin sprijinirea activităților de identificare a proiectelor, întărirea capacității administrative a AM și OI POS Mediu, finanțând activități legate de monitorizarea, evaluarea și controlul proiectelor, cât și activități de informare și publicitate POS Mediu. Atingerea acestor obiective va fi dovedită de capacitatea globală de absorbție și de folosirea eficientă a intervențiilor finanțate prin instrumente structurale.

În conformitate cu prevederile POS Mediu 2007-2013, două domenii majore de intervenție sunt definite în cadrul Axei Prioritare 6 - Asistență Tehnică din POS Mediu:

- *Sprijin pentru managementul și evaluarea POS*

➤ *Sprrijin pentru informare și publicitate*

Suma totală alocată acestei Axe Prioritare este de 173.920.564 EURO, din care 130.440.423 EURO reprezintă contribuție comunitară, restul de 43.480.141 Euro fiind contribuție suportată din bugetul național.

Beneficiarii axei prioritare asistență tehnică sunt AM și cele 8 OI POS Mediu.

Sprrijinul pentru managementul și evaluarea POS Mediu va asigura asistența tehnică și financiară pentru procesul de planificare, monitorizare, evaluare și control, cu scopul de a realiza o implementare eficientă a POS Mediu. În plus, activitățile de informare și evaluare care vizează transferul eficient și eficace al cunoștințelor și experiențelor rezultate din activități de cercetare, vor fi sprrijinite utilizând ca instrumente activități demonstrative, platforme de schimb de informații, programe de training specifice.

Operațiunile ce vor fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Sprrijin pentru pregătirea întâlnirilor Comitetului de Monitorizare;
- Pregătirea documentelor/strategiilor necesare pentru identificarea și justificarea necesității proiectelor;
- Pregătirea, selectarea, evaluarea și monitorizarea Programului și operațiunilor individuale, incluzând sprrijinul pentru Organismele Intermediare pentru astfel de activități; utilizarea serviciilor de consultanță, când este cazul;
- Pregătirea misiunilor de audit, a controalelor și a verificărilor la fața locului;
- Evaluarea POS Mediu, inclusiv evaluări continue;
- Elaborarea de studii, analize și rapoarte axate pe monitorizarea impactului pentru implementarea programului, analiza de eficiență a structurilor de implementare, identificarea punctelor slabe ale programului în vederea formulării de recomandări pentru îmbunătățirea eficienței managementului programului;
- Activități de instruire privind managementul instrumentelor structurale pentru AM, OI și beneficiari;
- Achiziționarea aplicațiilor specifice IT pentru POS Mediu;
- Remunerarea unor experți angajați temporar de AM în vederea implementării responsabilităților menționate anterior;
- Studii tematice în legătură cu implementarea POS Mediu; studii tematice necesare în vederea pregătirii strategiei de mediu pentru următoarea perioadă de programare.
- Activități demonstrative cu scopul de a aplica concepte de nivel înalt ("state of the art") ale soluțiilor de management integrat al apei și tehnologii inovative în domeniul mediului legate de domeniile majore de intervenție ale POS Mediu;
- Sprrijin pentru stabilirea de platforme de schimb de informații și diseminare;
- Dezvoltarea și implementarea de programe de instruire și educaționale pentru adaptarea personalului la tehnologiile inovative.

Sprrijinul acordat pentru acțiunile de informare și publicitate a programului va spori promovarea operațiunilor și va fi aplicabil tuturor axelor prioritare din POS Mediu. Informarea și publicitatea intervențiilor finanțate din POS Mediu, atât pentru publicul general, principalii factori relevanți cât și pentru beneficiarii potențiali (incluzând autoritățile regionale, locale și alte autorități publice,

partenerii economici și sociali, ONG-uri, operatori și inițiatori ai proiectului, alte părți interesate) au ca scop să sublinieze rolul UE și transparența oportunităților de finanțare din Fondurile Structurale și de Coeziune în domeniul mediului.

Operațiunile ce vor fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Elaborarea și implementarea Planului de Comunicare al POS Mediu;
- Servicii de consultanță pentru elaborarea materialelor de informare, pregătirea rapoartelor de evaluare pentru POS Mediu;
- Activități de informare și publicitate – organizarea de seminarii, pregătirea materialelor de informare, dezvoltarea și actualizarea site-ului web al POS Mediu, diseminarea materialelor și broșurilor informative pentru public, dar și pentru potențialii beneficiari.

7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE

I. Implementarea măsurilor de informare și publicitate – generalități

Autoritatea de Management pentru POS Mediu este principalul organism responsabil cu activitățile de informare și publicitate privind POS Mediu, potrivit art. 69 a Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006. În acest scop, AM a elaborat un Plan de Comunicare, care a fost supus aprobării Comisiei Europene în data de 5 noiembrie 2007.

Organismele Intermediare POS Mediu au, de asemenea, responsabilități în ce privește diseminarea informațiilor și promovarea POS Mediu. OI-urile diseminează informații privind solicitările de propuneri de proiecte, condițiile de eligibilitate, criteriile de selecție, cheltuielile eligibile și termenele limită și sunt implicate în activitățile de informare și publicitate planificate și prezentate în Planul de Comunicare.

Potrivit Regulamentului 1828/2006, pot fi realizate activități de informare și publicitate chiar dacă Planul de Comunicare nu este încă aprobat. Astfel, reprezentanții AM și OI POS Mediu au organizat sau au participat ca lectori la aproximativ 150 de reuniuni pe parcursul anului 2007. Subiectele discutate au fost prevederile POS Mediu, criteriile de eligibilitate, oportunități de finanțare, beneficiari eligibili etc. Un rezultat semnificativ al acestor întâlniri este faptul că toate autoritățile locale (în calitate de principali beneficiari potențiali ai POS Mediu) sunt conștiente de prevederile POS și de condițiile ce trebuie respectate în vederea accesării finanțării europene. Alte activități relevante de comunicare vor fi descrise mai jos.

De asemenea, POS Mediu, condițiile de eligibilitate, regulile de finanțare, Ghidurile Solicitantului, Documentul Cadru de Implementare, legislația privind Instrumentele Structurale, alte documente relevante au fost puse la dispoziția potențialilor beneficiari pe site-ul MMDD - www.mmediu.ro – pe tot parcursul anului 2007.

II. Buget

Bugetul total estimat pentru implementarea măsurilor de informare și publicitate descrise în Planul de Comunicare pentru perioada 2007-2013 este de 30 mil. Euro.

Bugetul este asigurat din fondurile alocate Axei Prioritare 6 Asistență Tehnică, în conformitate cu prevederile POS Mediu și ale Planului de Comunicare. O sumă de 5 000 Euro a fost alocată în anul 2007 din AT pentru achiziționarea de spațiu publicitar în 21 ziare locale și regionale și 2 centrale, astfel încât anunțul legat de prima solicitare de propuneri de proiecte privind ariile protejate (Axa Prioritară 4) să se bucure de o cât mai mare publicitate și promovare. Această activitate s-a înscris într-o campanie mai amplă de informare și publicitate în ce privește publicarea Ghidului Solicitantului pentru Axa Prioritară 4 și solicitările de propuneri de proiecte, detaliată mai jos.

Totuși, în cazul anumitor activități (tipărirea de broșuri, mape, pliante și afișe) suportul financiar a fost asigurat de bugetul MMDD.

III. Grupuri țintă

- Autoritățile publice centrale, regionale și locale;
- (Potențialii) beneficiari ai POS Mediu;
- Societatea civilă;
- Publicul larg;
- Mass-media.

IV. Acțiuni specifice de informare și publicitate pentru anul 2007

Evenimente principale:

- **Eveniment major privind aprobarea POS Mediu** – în data de 16 iulie 2007, a fost organizată o **conferință de presă extraordinară**, în timpul căreia a fost anunțată aprobarea oficială a POS Mediu de către CE. La acest eveniment au participat 40 de jurnaliști din presa scrisă și audio-vizuală. O transmisiune în direct a fost realizată de *Antena 1*, în timp ce mai multe posturi tv (*TVR 1*, *PRO TV*, *N21* și *Realitatea*) au difuzat știri în jurnalele de la ora 19.00 (jurnalele care înregistrează cea mai mare audiență). Tot ca urmare a acestei conferințe, postul național de radio a difuzat o relatare complexă. Articole au apărut în ziarele locale și naționale.

Pe parcursul anului 2007, mass-media a transmis AM aproximativ 20 de cereri de informații privind POS Mediu, 90 de articole apărând în presa centrală și locală.

- **Campania de informare și publicitate pentru Axa Prioritară 4 (Publicarea Ghidului Aplicantului și prima solicitare de propuneri de proiecte pentru ariile protejate)** – această campanie a durat de la începutul lunii octombrie până la începutul lunii noiembrie. Aceasta a implicat achiziționarea de către AM POS Mediu de spațiu publicitar în 21 de ziare locale și regionale și 2 ziare centrale, astfel încât anunțul pentru prima solicitare de propuneri de proiecte pentru ariile protejate să se bucure de o cât mai mare vizibilitate și publicitate. De asemenea, s-au transmis comunicate de presă, care au apărut în presa centrală și mai ales în cea locală, iar evenimente regionale de lansare au fost organizate de OI. Aceste evenimente de o zi au vizat potențialii beneficiari și presa. În anumite regiuni (ex. Timișoara) evenimentul a fost urmat de vizite în județe, unde s-au organizat întâlniri pentru potențialii beneficiari, în diverse locații. O serie de materiale suport (prezentări power point, pliante, afișe) au fost pregătite de OI pentru aceste lansări.

- **Materiale tipărite** – a fost tipărită o broșură de informare privind POS Mediu. Broșura a avut ca scop informarea potențialilor beneficiari și a publicului larg în ceea ce privește oportunitățile de

finanțare oferite de fondurile UE pentru proiectele de infrastructură de mediu și a fost tipărită în două ediții, în total 7000 de exemplare. Apariția ei a fost finanțată de la bugetul MMDD; o nouă ediție actualizată va fi tipărită în 2008 cu sprijin financiar comunitar. Broșura a fost diseminată la nivel AM și OI și în timpul sesiunilor de instruire și al întâlnirilor organizate pentru a se asigura diseminarea informației și promovarea POS Mediu, în timpul anului 2007. Broșura de informare cuprinde informații pe scurt despre fondurile de pre- și post-aderare, POS Mediu, priorități și rezultate, strategia globală a Programului pentru perioada de programare 2007-2013, în conformitate cu politica de coeziune a UE și CSNR. S-au tipărit și două seturi în engleză (1000 de exemplare) și maghiară (2000 de exemplare).

Pe lângă broșură, au fost elaborate și alte *materiale suport*, pentru a se asigura o bună promovare POS: mape (4000 de exemplare), pixuri (4000 de bucăți), afișe (800 de exemplare) și un banner.

- **Reuniuni organizate de către OI-uri** – OI-urile au organizat reuniuni la care au participat autorități publice locale (primării, prefecturi, consilii județene și locale etc), ONG-uri active în domeniul mediului, Agenții de Dezvoltare Regională etc, în total 52 de întâlniri în cele 8 regiuni de dezvoltare. De asemenea, atât reprezentanții OI, cât și cei ai AM, au participat, ca lectori, la diverse evenimente organizate de partenerii instituționali.

- **Acces online la informație** – Ghidurile Solicitantului, Documentul Cadru de Implementare, Planul de Comunicare, legislația privind instrumentele structurale, alte documente relevante pot fi găsite pe site-ul MMDD: www.mmediu.ro.